

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
72 Број: 023-00-3763/2011
17. мај 2011. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

www.cling.rs

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

1. ПРИВАТИЗАЦИЈА ПО ПРЕТХОДНИМ ПРОПИСИМА

Друштвено предузеће НИП „Новости“ са потпуном одговорношћу, Београд, започело је приватизацију 1991. године уплатом интерних деоница по Закону о друштвеном капиталу („Службени лист СФРЈ“, бр. 84/89 и 46/90). Приватизација је настављена 1998. године по Закону о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", број 32/97). Дирекција за процену капитала је 14. јула 1998. године донела коначно решење бр. 647/98-1-6 којим су верификоване процена и својинска структура капитала после завршеног првог круга својинске трансформације. Савезна јавна установа „Борба“ је покренула управни спор у коме је тражила поништај овог решења, јер су „Новости“ извршиле статусну промену издвајања из „Борбе“ без њене сагласности као матичног предузећа и без деобног биланса. Одлучујући о тужби „Борбе“, Виши привредни суд је 16. фебруара 2000. године донео пресуду Урс. бр. 84/99 којом је тужба уважена и којом су поништена сва решења о својинској трансформацији „Новости“.

Након доношења ове пресуде, Дирекција за процену капитала је 29. фебруара 2000. године донела решење бр. 647-1/98-23 којим је поништила сва своја ранија решења везана за својинску трансформацију, као и све релевантне одлуке и јавни позив за упис акција у првом и другом кругу својинске трансформације које је донела Скупштина Компаније „Новости“. Уредбом о изменама и допунама Уредбе о СЈУ „Борба“ („Сл. лист СРЈ“, бр. 10/2000), „Новости“ су након поништене својинске трансформације припојене Савезној јавној установи „Борба“.

С обзиром на то да су све одлуке, као и радње извршене на основу њих поништене судском одлуком и решењем Дирекције за процену имовине, „Новости“ нису биле у поступку својинске трансформације у моменту ступања на снагу Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03, 45/05 и 123/07). Наиме, последице поништаја одлука и радњи спроведених на основу тих одлука делују *ex tunc*, односно као да их није ни било, што значи да у моменту доношења Закона о приватизацији у „Новостима“ није учињена ни једна правно ваљана радња својинске трансформације. Према томе, „Новости“ су могле бити приватизоване једино по одредбама Закона о приватизацији, јер пре доношења тог Закона нису започеле поступак својинске трансформације.

Међутим, након политичких промена 2000. године „Новости“ настављају да послују као акционарско друштво, упркос судској одлуци и решењима Дирекције. Скупштина акционара се састаје и доноси одлуке иако је акцијски капитал поништен.

2. УПИС ПОНИШТЕНЕ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ У СУДСКИ РЕГИСТАР

Ванредна Скупштина Компаније „Новости“ а.д. одржана 12. октобра 2002. године доноси одлуку о утврђивању власничке структуре Компаније у односу 70,48% приватни и 29,52% државни капитал, као и о издавању 6.739 акција, а на основу процене вредности капитала која је извршена на основу Уредбе о изменама и допунама Уредбе о Савезној јавној установи „Борба“ („Службени лист СРЈ“, број

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

12/2001). Међутим, наведеном Уредбом је регулисан само поступак процене вредности средстава у државној својини коју користе зависна предузећа која послују у оквиру СЈУ „Борба“, а не и поступак приватизације СЈУ „Борба“, или неког њеног дела. Уредбом су такође предвиђени органи који учествују у процени вредности капитала: овлашћени процењивач, чији избор врши Савезна влада на предлог Савезног секретаријата за информисање, затим Комисија за разматрање процене и Савезна Влада.

Процену на основу Уредбе урадила је фирма „Проинком“ из Београда. У тексту процене у који је Савет имао увид, а који нам је доставио Архив Југославије у прилогу Записника са седнице Савезне Владе на којој је одлучивано о прихватању процене, „Новости“ се третирају као део СЈУ „Борба“.

Комисија Савезне Владе за разматрање процене сачинила је јула 2002. године Извештај о процени „Проинкома“, у ком се Влади даје предлог нове организације система „Борба“. Комисија предлаже формирање Компаније „Новости“ а.д. у чији би састав ушли и „Спорт“, Агенција „Борба“ и „ТВ Новости“, наводећи притом да „према процени државни капитал у Вечерњим новостима износи 23,76%“. Нејасно је о каквој се процени ради, јер „Проинком“ није утврђивао структуру капитала „Новости“, а наведени податак одговара висини друштвеног капитала из Решења Дирекције за процену вредности капитала које је поништио суд. Комисија такође предлаже повећање државног удела у „Новостима“ са 23,76% на 29,52%, уз образложење да ће Компанија „Новости“ а.д. заједно са новим редакцијама повећати своје капацитете у коришћењу „Борбине“ зграде која излази на Трг Николе Пашића и Косовску улицу. „Проинком“, међутим, није вршио процену ове зграде, која је уписана као државно власништво, тако да је није јасно на који начин се дошло до наведених процената. Комисија такође наводи да је оваква „понуда“ измене власничке структуре дошла од Компаније „Новости“. Савезна Влада је на 64. седници одржаној 15. августа 2002. године усвојила Извештај Комисије за разматрање процене и донела Одлуку о давању сагласности на процену.

На Скупштини Компаније „Новости“ 12. октобра 2002. године чланица Надзорног одбора Светлана Вуковић поставила је питања везана за процену „Проинкома“. У записнику са Скупштине стоји да је директор Компаније Манојло Вукотић одговорио да чланица Надзорног одбора „користи податке из извештаја агенције *Проинком*, чија процена је за *Новости* била неприхватљива, а која је одлуком Савезне Владе превазиђена. Наиме, првобитна процена је била да је цео капитал Компаније у државној својини, да би се преговорима дошло до признавања 70,48% акционарског капитала“, што је Вукотић оценио као „велику победу *Новости*“.

У смислу члана 23д Уредбе о изменама и допунама Уредбе о СЈУ „Борба“ („Сл. лист СРЈ“, бр. 12/2001), промене извршене на основу процене вредности средстава, односно имовине не могу се уписати у судски регистар без изричите сагласности Савезне владе. Ипак, Привредни суд у Београду је решењем V Фи-12252/02 од 31. октобра 2002. године дозволио упис НИП Компаније „Новости“ а.д. Београд без решења којим Савезна влада даје сагласност на упис промена, као и без доказа о уплати оснивачког капитала. Суд је извршио упис укупно уписаног и уплаћеног

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

оснивачког капитала од 96.613.000,00 динара, од чега уплаћени акцијски капитал физичких лица износи 68.094.000,00 динара, односно 70,48%, а уплаћени акцијски капитал Србије и Црне Горе 28.519.000,00 динара или 29,52%, иако у документацији нема доказа о уплати оснивачког капитала. Из решења произилази да је упис извршен на основу Уредбе, која није могла да служи као основ уписа, јер Уредба само прописује поступак процене вредности државног капитала у СЈУ „Борба“, а не и поступак приватизације. Да би се извршио упис власничке структуре капитала, морају да постоје докази на основу којих суд мора да утврди тачно ко је, када, на који начин и у ком износу извршио уплату оснивачког капитала. У судском регистру нема сагласности Савезне Владе на упис промена, а суд се у свом образложењу не позива ни на њу, нити на доказе о уплати оснивачког капитала.

Да доказа о уплати оснивачког капитала није ни могло бити, јасно указује чињеница да је расподела акција на мале акционаре извршена тек две године након одлуке о издавању акција и уписа акцијског капитала у судски регистар. Удео малих акционара је приликом ове расподеле чак и промењен у односу на стање из судског регистра, јер су од њега одбијене акције ПИО фонда које нису биле исказане у поступку уписа у регистар суда, тако да је књига акционара уписана у Централни регистар хартија од вредности тек 2. јула 2004. године са следећом структуром капитала: 63,33% акција малих акционара, 7,15% акција ПИО фонда и 29,52% акција Државна заједница СЦГ.

Из документације о упису НИП Компаније „Новости“ а.д. Београд у регистар Трговинског суда 2002. године види се да је било притисака на судије да изврше незаконит упис. Наиме, упис привредног субјекта у судски регистар је строго формална процедура којом је прописано на ком обрасцу и на основу које приложене документације се уписују одговарајући подаци. На образац 2 се уносе подаци о висини уписаног и уплаћеног оснивачког капитала и о власничкој структури, на основу приложених доказа о уплати. Интересантно је да је све образце Фи 12252/02 од 31. октобра 2002. године потписала регистарски судија Мирјана Трнинић, осим обрасца 2, у ком нема потписа. У документацији је непотпун образац 2, односно само његова полеђина, на којој се налази факсимил судије Марине Томић. Очигледно је да је дошло до проблема у потпису овог обрасца, што јасно упућује на притиске на судије да се без обавезних сагласности и без доказа о уплати оснивачког капитала, изврши упис власничке структуре који није у складу са Законом о својинској трансформацији, Уредбом о изменама и допунама Уредбе о СЈУ „Борба“, Законом о приватизацији и Законом о средствима у својини Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. br. 53/95, 3/96 - испр., 54/96, 32/97 и 101/2005 – др. закон).

Након што су крајем 2010. године у јавности отворена спорна питања у вези приватизације и продаје акција малих акционара „Новости“, компанија је на интернет сајту свог дневног листа „Вечерње новости“ објавила текст под називом „Досије Новости“, односно своју интерпретацију догађаја који су постали предмет интересовања јавности. Између осталог, у „Досијеу Новости“ се признаје да је упис

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

акционара у Централном регистру хартија од вредности урађен „на бази књиге акционара сачињене у поступку својинске трансформације *Новости* започете 1991. године емитовањем и продајом деоница, као и након поделе првог круга бесплатних акција“, то јест на основу поступка својинске трансформације који је поништен пресудом Вишег привредног суда Урс. Вр. 84/99 од 16. фебруара 2000. године. То значи да је Новинско издавачко предузеће „Новости“, које је на основу судске пресуде из 2000. године 100% у друштвеној својини, четири године фактички пословало као акционарско друштво без и једног акционара, са нелегалним менаџментом и представницима акционара у Скупштини Компаније. Савезној Влади, Влади Србије и Министарству привреде све време је било познато да је Компанију „Новости“ узурпирала интересна група око директора Манојла Вукотића, која се прогласила за акционаре предузећа упркос судској пресуди и решењу Дирекције, односно да је у регистар суда уписан акцијски капитал непостојећих акционара.

3. ПОНУДА ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ АКЦИЈА ИЗ 2005. ГОДИНЕ

Уместо да предузме мере да се незаконити упис поништи, министарство надлежно за послове приватизације је наредних година користило незаконито стање у „Новостима“ како би заинтересоване инвеститоре онемогућило у преузимању акција компаније.

Привредно друштво SENTA HANDELS ANSTALT са седиштем у Лихтенштајну, поднело је 17. маја 2005. године Комисији за хартије од вредности захтев за одобрење понуде за преузимање акција НИП „Новости“ а.д. Београд. Према сазнањима Савета, иза ове понуде стајала је компанија WAZ. Док је Комисија одлучивала о захтеву SENTA HANDELS ANSTALT, Влада је изненада отворила спорна питања о власничким односима у „Новостима“ која су јој годинама била позната. Тако новинска агенција БЕТА 1. јуна 2005. године преноси следећу вест: „Према информацијама које стижу из Владе Србије, *Новости* можда и нису акционарско друштво. Наиме, Виши трговински суд је јануара 2000. године поништио приватизацију *Новости* и вратио их у статус друштвеног предузећа. Међутим, две године касније, тадашња Савезна влада донела је одлуку по којој запослени постају власници 70%, а држава 30% капитала *Новости*“.

Сутрадан, Одбор за приватизацију Народне скупштине се обратио председнику Владе Србије са препоруком да Влада застане са свим активностима око преузимања акција „Новости“ док се не утврди стварно стање власничке структуре и начин и ревизија процене вредности капитала. „Вечерње новости“ 3. јуна 2005. године објављују опсежан текст под насловом „Србији отимају *Новости*“, у ком се између осталог преноси изјава председника Одбора за приватизацију Николе Новаковића: „Дошао сам до поражавајућих података, али до охрабрујућег закључка. Начин на који су обављане промене уписа биле су фаличне и мањкаве, јер је суд уписивао промене прилично паушално, позивајући се на одлуку Владе СРЈ. Не може се видети ни да ли је урађена процена капитала, ни ко је то урадио“.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

У истом тексту, наводи се и изјава министра привреде Предрага Бубала: „Сваки други корак у целој процедури од почетка деведесетих био је незаконит, полузаконит и доношене су одлуке које су биле у супротности. То је био разлог зашто сам одлучио да реагујем. Да нисам то сазнао мирно бих спавао и не бих имао никаквих питања око приватизације *Новости*. А, сада још мирније спавам, зато што сам упозорио да проблема има. Пре два дана сам имао састанак са малим акционарима и њима предложио ово што кажем и сада: да се сачека доношење новог закона, направи већински пакет акција и направи озбиљан тендер. Ја сам, по својој стручној савести и позицији, закључио да треба да се застане“.

Закључком бр. 022-8631/2005-003 од 9. јуна 2005. године, Влада Србије одлучује да раскине Споразум о уређивању оснивачких права у савезним јавним установама и јавном предузећу у области информисања, који је 1. фебруара 2005. године закључила са Владом Републике Црне Горе. У Информацији у прилогу Закључка, Влада наводи да је накнадно, после потписивања Споразума утврђено „да у Компанији НИП *Новости* није утврђена власничка структура капитала и да није познато колики је удео државног капитала у капиталу *Новости*, тиме ни колики је део капитала који се може приватизовати“ и позива се на препоруку Одбора за приватизацију Народне скупштине. Трговински суд у Београду на захтев Републичког јавног правобранилаштва 28. јуна 2005. године доноси привремену меру којом је Државној заједници Србија и Црна Гора забрањено располагање акцијама „Новости“ због спора између СЦГ и Републике Србије. Због одлуке суда, Комисија за хартије од вредности на 84. седници од 20. јула 2005. године доноси Закључак бр. 4/0-32-1278/8-05 којим се прекида поступак покренут по захтеву SENTA HANDELS ANSTALT, чиме је спречено преузимање акција „Новости“.

Четири године након незаконито извршеног уписа, Влада 16. фебруара 2006. године доноси Закључак бр. 464-766/2006 којим задужује:

- Републичко јавно правобранилаштво да изврши укњижбу права својине на непокретностима које користе „Новости“, „Борба“ и Штампарија „Борба“ у корист Републике Србије,
- Министарство привреде да изврши ревизију процене вредности и власничке структуре капитала, као и титулара акција „Новости“, „Борбе“ и „Штампарије Борба“, са циљем утврђивања висине учешћа државног капитала у укупном капиталу ових компанија,
- Министарство привреде да у поступку приватизације предузме мере око обуставе свих активности које се односе на евидентирање и емитовање акција наведених предузећа, до окончања ревизије.

Закључак Владе потврђује информацију коју је 1. јуна 2005. године објавила БЕТА. Влада је, наине, знала да „Новости“ нису приватизоване и да је упис државног и приватног акцијског капитала извршен незаконито, односно да висина државног удела у укупном капиталу „Новости“ никада није утврђена, већ да је приликом уписа у судски регистар 2002. године заправо само преписан проценат друштвеног капитала какав је био пре поништења својинске трансформације „Новости“. Управо

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

из тог разлога, Влада је и наложила Министарству да утврди власничку структуру Компаније.

Владин Закључак је донет применом члана 48. Закона о средствима у својини Републике Србије, који предвиђа да ће Влада Републике Србије, у споразуму са правним лицем које користи ствари изграђене, односно прибављене учешћем средстава Републике, утврдити удео државне својине у средствима која користи то правно лице. Предлог споразума правном лицу подноси Дирекција за имовину у сарадњи са надлежним министарством. Уколико се споразум не закључи у року од шест месеци од дана подношења предлога, обавеза је Републичког јавног правобраниоца да поднесе захтев суду за утврђење права својине, односно удела државне својине.

У поступку који је у складу са Законом и Закључком Владе било дужно да спроведе Министарство привреде, не би могло остати скривено да „Новости“ нису приватизоване ни по прописима који су важали деведесетих година, ни по Закону о приватизацији из 2001. године. Такође би било утврђено да је упис акционарског друштва у судски регистар извршен без правног основа, односно без претходног поступка у ком су „Новости“ постале акционарско друштво. У тренутку уписа 2002. године, никакав поступак својинске трансформације „Новости“ није био спроведен, нити започет, а у регистар суда је као државни капитал уписан проценат друштвеног капитала из Решења Дирекције за процену капитала бр. 647/98-1-6 из 1998. године које је поништио суд. Дакле, да је Министарство привреде поступило у складу са Законом и спровело ревизију коју је наложила Влада, након утврђеног чињеничног стања морало би да покрене поступак за поништење незаконитог уписа, а друштвено предузеће „Новости“ би приватизовала Агенција за приватизацију по Закону о приватизацији.

Да би наведене чињенице остале скривене, Министарство привреде никада није ни започело ревизију коју је наложила Влада. Уместо да приступи ревизији, Министарство 21. фебруара 2006. године доноси Закључак бр. 764/91 којим НИП Компанији „Новости“ а.д. налаже да достави документацију у вези са спроведеним поступком приватизације предузећа по одредбама Закона о друштвеном капиталу. У образложењу Закључка Министарство привреде наводи да овај налог даје поступајући по Закључку Владе, а сходно члану 77. Закона о приватизацији, којим је предвиђено да Министарство наставља да обавља контролу и верификацију започетих, а незавршених поступака својинске трансформације. Међутим, како су све одлуке у вези са својинском трансформацијом, као и радње извршене на основу њих поништене судском одлуком и решењем Дирекције за процену имовине, на „Новости“ се није могао применити члан 77. Закона о приватизацији, јер ова Компанија у тренутку ступања на снагу Закона о приватизацији није била у поступку својинске трансформације.

„Новости“ нису поступиле по налогу Министарства, па Министарство исти налог доставља поново 3. априла 2006. године. Ни по поновљеном налогу „Новости“ нису поступиле. Притом, упркос изричитом налогу Владе, Министарство није предузело никакве мере око обуставе активности које се односе на евидентирање и емитовање

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

акција „Новости“, тако да акције 21. августа 2006. године несметано излазе на Београдску берзу.

У документу под називом *Информација о стању предмета НИП „Новости“ АД, Београд (хронолошка генеза према расположивим списима Министарства привреде)*, који је Министарство привреде почетком новембра 2006. године доставило Агенцији за приватизацију, Акцијском фонду, Централном регистру хартија од вредности, Комисији за хартије од вредности, Републичкој дирекцији за имовину, Управи за трезор Министарства финансија и Републичком јавном правобранилаштву, између осталог се наводи да је након што „Новости“ нису извршиле налог Министарства, утврђено да се стање у списима предмета Министарства привреде, везано за структуру капитала „Новости“, битно разликује од стања евидентираног у Решењу Трговинског суда у Београду и података у Централном регистру. И поред овог сазнања, Министарство није предузело никакве кораке да изврши налог Владе Србије од 16. фебруара 2006. године, већ је Информацију о незаконитостима само проследило наведеним државним органима без икаквог додатног упутства о мерама које треба да предузму. У тренутку кад је ова Информација достављена, новембра 2006. године, већински пакет акција „Новости“ већ је био продат преко Београдске берзе.

Из поступања Министарства привреде јасно произилази сумња на њихову спрегу са интересном групом око директора „Новости“ Манојла Вукотића и финансијских моћника који су са Вуковићем договарали преузимање Компаније. Наиме, Министарство је најпре искористило незаконит упис „Новости“ у регистар суда да спречи понуду за преузимање коју је поднела SENTA HANDELS ANSTALT, а затим је непоступањем по Закључку Владе од 16. фебруара омогућило да акције које су емитоване на основу незаконитог уписа у судски регистар буду укључене на Берзу.

4. ПРОДАЈА АКЦИЈА 2006. ГОДИНЕ

На Скупштини акционара Компаније „Новости“ 27. маја 2006. године, на којој је присуствовао и заступник државног капитала Срђан Ђурић, тадашњи директор Владине Канцеларије за сарадњу са медијима и члан владајуће Демократске странке Србије, директор „Новости“ Манојло Вукотић обавестио је акционаре да је „са екипом сарадника“ дошао „до опредељења“ да акције предузећа треба да „иду на берзу“ и да су „нашли добре богате и искусне српске привреднике вољне да купе акције“. Вукотић је одбио да одговори на питање акционара о којим се привредницима ради, већ је рекао: „У њихове добре намере, њихово знање, њихове амбиције – потпуно сам уверен и, ако је икакве вајде, за њих гарантујем. Стојим иза њих, или испред њих“.

„Новости“ 21. августа укључују своје акције на Београдску берзу. У Проспекту за прво трговање акцијама на Берзи, који је потписао директор компаније Манојло Вукотић, наводи се да издавалац поседује право коришћења на канцеларије од 6.000 м², али да је у току поступак утврђивања права својине пред Трговинским

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

судом. Овај податак не одговара стању из регистра непокретности у то време, у ком је као корисник уписана НИП „Борба“ а.д. Београд, а спор који су „Новости“ покренуле против „Борбе“ и Републике Србије пред Трговинским судом у Београду ради утврђења сувласништва „Новости“ над зградом у Косовској до данас није правоснажно окончан. Проспект је битан извор информација за постојеће акционаре и будуће инвеститоре, на основу ког се доносе одлуке о улагању у акције и друге хартије од вредности које издаје неко друштво. Законом о тржишту хартија од вредности предвиђене су високе казне и за правно лице и одговорно лице у том правном лицу за навођење лажних података у Проспекту као јавном документу.

У року од осам дана од укључивања на Берзу, готово сви мали акционари „Новости“ продали су своје акције по цени од 289.488 динара по акцији, односно око 3.400 евра. Акције Акцијског фонда и Фонда ПИО нису продате. Агенција за приватизацију је тек 3. октобра 2006. године под бројем 7841/06 доставила Акцијском фонду Одлуку о методу продаје акција друштва НИП Компанија „Новости“ на финансијској берзи, са налогом за продају 482 акције Фонда ПИО. Међутим, Министарство привреде је 1. новембра упутило Акцијском фонду и Агенцији за приватизацију мишљење да продају акција Фонда ПИО треба обуставити, као и да не треба покретати продају акције које Република Србија има у „Новостима“, до окончања свих поступака који се воде пред надлежним институцијама.

Акције које су августа 2006. године продали мали акционари „Новости“ купила су предузећа STADLUX REALESTATE д.о.о. Београд и ARDOS HOLDING GmbH Аустрија. У време док је трајала купопродаја, практично сви релевантни медији у Србији су објавили да иза купаца акција „Новости“ стоји Милан Беко, међутим Комисија за хартије од вредности није реаговала на ове информације.

Поступање Комисије за хартије од вредности

Будући да су и STADLUX и ARDOS прешли 25% власништва а да о томе нису обавестили Берзу и Комисију за хартије од вредности, нити су дали понуду за преузимање, чиме су прекршили члан 6. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. гласник РС“, бр. 46/2006 и 107/2009), Комисија за хартије од вредности је покренула поступак надзора и контроле трговања акцијама НИП Компаније „Новости“ а.д. Београд. Након што је утврдила неправилности, Комисија је предузела следеће кораке:

- Донела је Решење којим се STADLUX-у налаже да Комисији поднесе захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција „Новости“ на начин и под условима прописаним Законом о преузимању акционарских друштава, а уколико нема потребна средства за спровођење поступка преузимања или нису испуњени услови за објављивање понуде за преузимање у складу са Законом, прода одговарајући број акција „Новости“ на организованом тржишту у року од три месеца од дана пријема решења, тако да број

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

његових акција не прелази 25% од акција са правом гласа. Решењем Комисије се утврђује да STADLUX нема право гласа на 558 стечених акција „Новости“ од тренутка доношења решења. Међутим, пре уручења решења, STADLUX је свео свој проценат испод 25%, због чега је решење повучено.

- Како је ARDOS стекао 173 акције с правом гласа изнад прописаног прага од 25%, Комисија је донела исто решење као у случају STADLUX-а, међутим како је фирма ARDOS продајом акције свела своје учешће у акцијама „Новости“ испод 25%, Комисија је повукла своје решење. Комисија је овлашћеном лицу у ARDOS-у такође наложила да достави изјаву у вези заједничког деловања са другим купцима, међутим ARDOS није извршио овај налог. Комисија је донела Закључак којим се поступак обуставља и одлуку да се надзор поново отвори уколико буде имала доказе о заједничком деловању купаца акција „Новости“.
- Комисија је „Новостима“ доставила обавештење да сагласно члану 37. Закона о преузимању акционарских друштава предузета STADLUX REALESTATE и ARDOS HOLDING нису имали право гласа по основу стечених акција преко 25%, те да о томе треба упознати орган који је заказао ванредну седницу Скупштине акционара заказану за 22. септембар 2006. године, и да је потребно да „Новости“ обавесте Комисију о томе да ли су ови акционари гласали на ванредној седници и по основу стечених акција на које нису имали право гласа, као и да ли су ти гласови били одлучујући за доношење предложених одлука, о чему нема повратних информација.

Након што су STADLUX и ARDOS продали акције са којима прелазе по 25% власништва, STADLUX је продао све своје акције „Новости“, тако да је успостављена следећа власничка структура: ARDOS HOLDING 24,89%, TRIMAX INVESTMENTS 24,99%, KARAMAT HOLDINGS 12,55%, Република Србија 29,52%, Фонд ПИО 7,15% и остали акционари 0,90%.

Начин на који је извршена купопродаја акција малих акционара „Новости“ јасно указује да се радило о прикривеном преузимању. У моменту када су акције „Новости“ укључене на организовано тржиште, купцу је било познато да није могуће поднети захтев за одобрење понуде за преузимање, јер није био испуњен основни услов из члана 1. став 3. Закона о преузимању акционарских друштава, а то је да се акцијама трговало на организованом тржишту последња три месеца пре објављивања обавештења о намери преузимања. Поред тога, привремена мера Трговинског суда у Београду од 28. јуна 2005. године, којом је забрањено располагање акцијама „Новости“ у власништву СЦГ још увек је била на снази. Очигледно је да је купац свесно донео одлуку да спроведе преузимање на незаконит начин, тако што ће прекорачити прописани праг од 25% власништва куповином акција на берзи, да би потом стекао контролу над „Новостима“ накнадном продајом вишка акција једном од повезаних лица. Такође, из налаза надзора и контроле види се да је Комисији за хартије од вредности било јасно да су повезана лица појединачно и заједно стекла више од 25% гласова у „Новостима“, због чега је требало поднети захтев за одобрење понуде за преузимање, али за коју

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

нису били испуњени претходни услови, а није могла бити одобрена ни истеком рока од три месеца због привремене мере Трговинског суда у Београду.

На питање Савета за борбу против корупције да ли је брокерска кућа „Цитадел“ известила Комисију за хартије од вредности да су купци које она заступа повезана лица, упућено 19. јула 2010. године, Комисија је 20. августа одговорила да „не располаже подацима нити је од трећих лица била обавештена о евентуалној повезаности неких од купаца предметних акција“. Савет је 30. јула 2010. године затражио од Комисије копије решења и других аката у вези са налазима у поступку контроле и надзора који се односе на трговање акцијама „Новости“, која до данас нисмо добили. Како у законом предвиђеном року Комисија није доставила тражена документа, Савет је изјавио жалбу Поверенику за информације од јавног значаја. Поступајући по решењу Повереника, Комисија је 26. новембра 2010. године доставила Савету допис „о поседовању информација“, у ком се наводе мере које је Комисија предузела у поступку контроле трговања акцијама „Новости“, међутим није доставила тражене копије одговарајућих решења, закључка, одлука и обавештења које је донела и доставила контролисаним лицима и „Новостима“. Савет је 25. децембра поновио свој захтев, затраживши притом и информације у вези са другим наводима који су се у међувремену појавили у јавности.

Гостујући у емисији „Између редова“ на РТВ Б92 21. новембра 2010. године, Милан Беко је потврдио да су три предузећа преко којих су купљене акције „Новости“, његова: „То није ни од почетка спорно“, изјавио је Беко. Весна Вујић из Комисије за хартије од вредности је 27. новембра 2010. године изјавила да је Комисија након Бековог наступа на ТВ Б92 затражила од његових фирми „званично објашњење да ли су повезане“, нагласивши притом да је Комисија и пре четири године испитивала повезаност власника „Новости“, али да „никада нису добили одговор“. Ова изјава је у потпуној супротности са информацијом коју је Комисија за хартије од вредности доставила Савету за борбу против корупције 20. августа 2010. године.

У поновљеном захтеву за достављање документације у вези надзора над куповином акција „Новости“, Савет за борбу против корупције је од 25. децембра такође питао Комисију да ли је у време надзора имала документацију која упућује на то да су купци акција „Новости“ повезана лица иза којих стоји Милан Беко и које законом предвиђене радње су предузели након јавног признања Милана Бека да је власник више од 60% акција „Новости“. Комисија је Решењем бр. 1/0-06-442/24-10 од 14. фебруара 2011. године одбила захтев Савета за приступ информацијама од јавног значаја, са образложењем да је МУП отворио преткривични поступак који се односи на поступак купопродаје акција „Новости“, као и да се тражени подаци сматрају службеном тајном у смислу члана 239. став 2. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Сл. гласник РС“, бр. 47/2006). Савет је изјавио жалбу Поверенику за информације од јавног значаја о којој још увек није одлучено.

У националном Дневнику на РТВ Пинк 24. фебруара 2011. године председник Комисије за хартије од вредности Милко Штимац је најавио „да ће то тело до

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

половине марта завршити контролу власништва у компанији *Новости*, затражити да једна од три фирме, две са седиштем у Аустрији а једна са Кипра, које поседују већински удео, објави обавезујућу понуду за преузимање преосталих акција“. Штимац је такође рекао „да ће Комисија истрајати у доказивању власништва у тој компанији, зато што ниједан купац капитала не може остати прикривен“. Упркос више пута поновљеним најавама, Комисија до данас није извршила контролу власништва у компанији „Новости“.

За разлику од предузећа KARAMAT HOLDINGS, код ког се могу јавити тешкоће приликом контроле власништва будући да је основано на „оф-шор“ дестинацији, за привредна друштва ARDOS и TRIMAX, оба са седиштем у Аустрији, може се увидом у јавно доступне информације из надлежних регистара једноставно утврдити да делују заједнички у смислу члана 4. став 2. и 3. Закона о преузимању акционарских друштава, с обзиром да се налазе под контролом привредног друштва BICOS Beteiligungen Gesellschaft mbh, са седиштем у Аустрији и др Готфрида Визера. Наиме, према изводу из надлежног трговинског регистра:

- Једини члан ARDOS-а је BICOS, са 100% удела у оснивачком капиталу, а једини регистровани заступник ARDOS-а је др Готфрид Визер;
- Привредно друштво ABISCO Verwaltungen GmbH, са седиштем у Аустрији, једини је члан TRIMAX-а, са 100% удела у оснивачком капиталу;
- Једини члан ABISCO-а је BICOS, са 100% удела у оснивачком капиталу, док је Готфрид Визер једини регистровани заступник ABISCO-а;
- Једини регистровани заступник BICOS-а, и већински члан тог привредног друштва, са 99,175% удела у капиталу је др Готфрид Визер.

Дакле, преко свог власништва над уделима у BICOS-у, др Готфрид Визер је власник и ARDOS-а и TRIMAX-а, и притом има непосредан утицај на пословање ARDOS-а и BICOS-а, јер је једини регистровани заступник ових привредних друштава, као и посредан утицај на пословање TRIMAX-а, имајући у виду да је једини регистровани заступник власника TRIMAX-а. У смислу члана 4. Закона о преузимању акционарских друштава, привредна друштва ARDOS и TRIMAX сматрају се лицима која заједнички делују и на које се односи обавеза објављивања понуде за преузимање акција. За привредно друштво ARDOS, Комисија је 2006. године донела Закључак којим се обуставља поступак покренут по службеној дужности у вези са стицањем акција „Новости“ и одлуку да се поново отвори поступак надзора уколико Комисија буде имала доказе о заједничком деловању купаца. Савет за борбу против корупције је до података о заједничком деловању ARDOS-а и TRIMAX-а дошао увидом у јавно доступне информације надлежног регистра Републике Аустрије, тако да изјаве званичника Комисије за хартије од вредности, из којих следи да ова институција ни након скоро пет година још увек не може да спроведе контролу власништва у компанији „Новости“, звуче крајње неуверљиво.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

Поступање Комисије за заштиту конкуренције

Аустријско предузеће OST Holding SÜDOSTEUROPA Gmbh, које је део WAZ групе, поднело је 19. јануара 2009. године Комисији за заштиту конкуренције Захтев за издавање одобрења за спровођење концентрације, а у вези намере OST Holding SÜDOSTEUROPA да стекне индиректну контролу над НИП Компанија „Новости“ а.д. стицањем директне контроле над три акционара „Новости“: TRIMAX, ARDOS и KARAMAT. Подносилац је предложио да Комисија одобри намеравану концентрацију у скраћеном поступку, односно без давања посебних услова и без саслушавања странака, у смислу члана 23. Закона о заштити конкуренције („Сл. гласник РС“, бр 79/05). Од 19. јануара 2009. године до данас, Комисија за заштиту конкуренције је поводом захтева OST Holding-а предузела следеће кораке:

- Затражила је 9. фебруара 2009. године додатну документацију и образложење одређених информација достављених у захтеву. OST Holding је 13. и 19. фебруара 2009. године допунио захтев траженом документацијом и подацима. Комисија није донела одлуку, нити је позвала подносиоца да допуни захтев.
- Члан 23. став 5. Закона о заштити конкуренције предвиђа да су учесници концентрације дужни да прекину спровођење концентрације „до истека рока од четири месеца од дана подношења захтева“. Имајући у виду да Комисија након 19. фебруара није захтевала даље информације, нити допуне захтева, OST Holding јој се 2. јула 2009. године обратио поднеском у ком се каже: „По нашем схватању захтев је од 19. фебруара 2009. године уредно поднет и потпун у складу са чланом 23. став 5. Закона о заштити конкуренције. Последица наведеног је да је од 19. јуна 2009. године престала да важи забрана OST Holding-у да спроведе односну концентрацију и на тај начин стекне контролу над Новостима“. Комисија се у вези овог поднеска није изјаснила.
- У међувремену је усвојен нови Закон о заштити конкуренције („Сл. гласник РС“, бр 51/09). Примена Закона почела је 1. новембра 2009. године, а чланом 74. је одређено да се на поступке који су започети до дана почетка примене новог закона примењују прописи по којима су започети. OST Holding је 25. јануара 2010. године доставио Комисији ажурирану пријаву концентрације на основу члана 61. новог Закона, на коју је Комисија одговорила 26. фебруара 2010. године захтевом за достављање одређених допунских података у најкраћем могућем року. Правни заступник OST Holding је тражене податке доставио 3. марта, након чега је поново уследило ћутање Комисије.
- OST Holding се 6. маја 2010. обраћа Комисији молбом за објашњење да ли се на њега примењује нови Закон о заштити конкуренције, односно члан 65. став 2. Закона, по ком се сматра да је концентрација одобрена ако Комисија не донесе одлуку у року од 30 дана од дана подношења захтева. Исти захтев

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

OST Holding доставља Комисији 23. јуна, а затим поново 28. јуна 2010. године. Комисија је 30. јуна доставила подносиоцу Мишљење да се на конкретан случај примењују прописи по којим је поступак започет, у складу са чланом 74. Закона.

- Комисија је 6. јула 2010. године затражила од OST Holding-а податке да ли је у међувремену дошло до промене власништва над власницима капитала „Новости“.

Другим речима, поступак који OST Holding води пред Комисијом за заштиту конкуренције траје више од две године након подношења захтева, од 19. јануара 2009. године до данас, без изгледа на завршетак.

Захваљујући поступању Комисије за хартије од вредности и Комисије за заштиту конкуренције, повезане фирме које према сопственом признању контролише Милан Беко, већ скоро пет година имају већинско власништво у Компанији „Новости“, до ког су августа 2006. године дошли кршењем Закона о преузимању акционарских друштава, Закона о приватизацији и Закона о средствима у својини Републике Србије.

5. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Савет за борбу против корупције је прикупио и анализирао обимну документацију из које се види да су у периоду од десет година државне институције у приватизацији „Новости“ континуирано доносиле незаконите одлуке на штету Републике Србије, а у корист интересне групе која је 2000. године узурпирала предузеће и тајкуна са којим је ова група договорила преузимање већинског пакета акција. Притом треба напоменути да узурпацијом „Новости“ није оштећена само Република Србија, већ и остали запослени у „Новостима“ који су имали право на бесплатне акције предузећа у поступку приватизације. Тако је група од 26 радника и бивших радника „Новости“ 22. јануара 2008. године поднела тужбу Првом општинском суду у Београду против Републике Србије, НИП Компаније „Новости“ а.д. и Манојла Вукотића ради накнаде штете, јер им је „наставком“ својинске трансформације предузећа ускраћено право на бесплатне акције по Закону о приватизацији.

„Новости“ су 2000. године биле предузеће у 100% друштвеном власништву. У њему није започет поступак својинске трансформације, није приватизовано по Закону о приватизацији, нити је министарство надлежно за приватизацију након 2001. године иницирало овај поступак. Свим надлежним институцијама било је познато да је упис акционарског друштва у судски регистар 2002. године незаконит, јер није било законито спроведеног процеса приватизације. Иако је Влада Србије 2006. године, након уочених незаконитости наложила Министарству привреде да изврши ревизију власничке структуре, као и да предузме мере око обуставе евидентирања и емитовања акција „Новости“, Министарство то није учинило. Да је извршена ревизија и да је отворен поступак споразумевања предвиђен Законом о средствима у својини Републике Србије, било би утврђено да

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

је државни удео у укупном капиталу „Новости“ знатно већи од уписаног, јер у процену вредности капитала није ушла зграда у Улици Косовској 20-26 која је у државном власништву.

„Новости“ полажу право на зграду у Косовској улици, што је јасно из чињенице да су пред Трговинским судом у Београду поднеле тужбу против Републике Србије ради утврђења свог сувласништва. Дакле, без процене овог објекта није се могла утврдити власничка структура „Новости“, а да ју је Министарство привреде извршило приликом ревизије коју је наложила Влада, већински пакет акција „Новости“ продавала би Република Србија. У том случају, међутим, продаја акција би у јавности била сасвим другачије праћена – као приватизација државног капитала за коју су одговорни Министарство привреде и Акцијски фонд, а не као приватни посао између малих акционара и три непознате иностране фирме. Међутим, избегавањем ревизије процене, односно непоступањем по налогу Владе, Министарство је омогућило да власничка структура „Новости“ остане као што је 2002. године уписана у регистар суда, а да се затим већински пакет акција у власништву малих акционара, стечених узурпацијом државне својине, прода преко Београдске берзе, и да се притом чак не постави ни питање концентрације, јер се „оф-шор“ фирме иза којих стоји Милан Беко не баве пословима из области информисања и оглашавања. Начин продаје који је својим непоступањем омогућило Министарство привреде, заправо је довео до тога да успостављање контроле над најтиражнијим дневним листом у Србији прође као да се ради о послу који није од јавног интереса. Одлуке које су потом доносиле Комисија за хартије од вредности и Комисија за заштиту конкуренције, омогућиле су Милану Беку да већ скоро пет година незаконито располаже једном од најутицајнијих и најпрофитабилнијих информативних кућа у земљи.

Било би неопходно анализирати како се догодило толико незаконитости којима је групи људи на челу са Манојлом Вукотићем омогућено да у надлежне привредне регистре упишу промене које се нису догодиле, а да затим свој договор са Миланом Беком о продаји незаконито прибављене имовине реализују на тржишту хартија од вредности. Другим речима, како је могуће да је у периоду након 5. октобра 2000. године, у којем је приватизација издвојена као процес од чијег спровођења пресудно зависи успех демократских реформи, једно тако вредно и значајно предузеће као што је информативна кућа „Новости“ прешло из друштвене у приватну својину у потпуности мимо закона и институција које регулишу приватизацију и тржиште капитала? Пре свега, неопходно је да се на основу релевантних чињеница анализирају механизми који стварају могућност да државне институције у овако драстичној мери поступају у складу са интересима моћних појединаца, а не по закону, као и да се са посебном пажњом размотре чињенице које упућују на корупцију у поступању свих наведених актера у приватизацији и продаји акција „Новости“, и предузму одговарајуће мере за утврђивање њихове одговорности.

Такође, веома је важно да Влада спречи увећавање штете по Републику Србију у приватизацији преосталих делова некадашње СЈУ „Борба“, којима и даље

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

располажу структуре које стоје и иза незаконите приватизације и продаје акција „Новости“, што се првенствено односи на „Штампарију Борба“.

Применом Закона о исплати личних доходака („Службени лист СФРЈ“, бр. 37/90 и 84/90), запослени Графичког предузећа штампарија „Борба“ ад Београд стекли су право на власништво 20,58% укупног капитала штампарије, на основу правоснажне пресуде Првог општинског суда у Београду П1-337/97 од 19. маја 1997. године, као и правоснажне пресуде Трговинског суда у Београду XIV-П-3998/01 од 4. марта 2002. године. Савет за борбу против корупције се 4. марта 2011. године обратио Агенцији за приватизацију са захтевом да нас извести о статусу приватизације преосталих 79,42% капитала Штампарије „Борба“, који припада Републици Србији. Агенција је 22. марта одговорила да још увек није дата ни иницијатива за приватизацију Штампарије, што је радња којом се покреће поступак приватизације, а коју по Закону о приватизацији могу предузети орган субјекта приватизације, заинтересовани купци, или министарство надлежно за послове приватизације. Агенција у одговору Савету такође наводи да јој се Удружење мањинских акционара штампарије у више наврата обрађало поводом покретања приватизације, да је Агенција о томе обавештавала министарство надлежно за послове приватизације, које је одговорило да ће, уколико су испуњени услови за покретање иницијативе, проследити Влади материјал ради разматрања.

Другим речима, у приватизацији Штампарије „Борба“ за протеклих десет година није предузета ни једна законом предвиђена радња.

У међувремену, ГДП Штампарија „Борба“ је са Компанијом „Новости“ а.д. 24. априла 2002. године закључила Уговор о заједничком улагању, чији је предмет набавка нове штампарске опреме. У набавци опреме, Штампарија „Борба“ и Компанија „Новости“ учествују са по 50% средстава. Ова опрема, међутим, није ушла у Штампарију „Борба“, већ су истог дана када је закључен Уговор о заједничком улагању, „Новости“ и Штампарија „Борба“ основале заједничко предузеће „Штампарија Новости“ д.о.о. у чији оснивачки капитал је унета нова опрема за штампање, а у ком су Штампарија „Борба“ и Компанија „Новости“ власници по 50% капитала. „Штампарија Новости“ д.о.о. регистрована је на адреси Косовска 26, односно на локацији Штампарије „Борба“. „Штампарија Новости“ нема ни запослене, ни свој простор, а преко овог предузећа радом Штампарије „Борба“ управљају кадрови „Новости“ блиски њеном директору Манојлу Вукотићу. Оснивање заједничког д.о.о. заправо је омогућило „Новостима“ и Вукотићу да изврше „спонтану приватизацију“ Штампарије „Борба“, то јест да успоставе контролу над штампаријом, над њеним пословањем, као и над пословним простором у Косовској улици који ово предузеће користи. Непоступање министарства надлежног за приватизацију и њихиво игнорисање предлога малих акционара да се Штампарија „Борба“ приватизује, у потпуности одговарају интересима „Новости“, односно Милана Бека и Манојла Вукотића.

Имајући у виду да је предмет приватизације Штампарије „Борба“ државни, а не друштвени капитал, предлажемо да Влада што пре иницира раскид штетних уговора са Компанијом „Новости“ и хитно покретање поступка приватизације

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ КОМПАНИЈЕ „НОВОСТИ“

Штампариие „Борба“, као и да од Министарства економије и регионалног развоја затражи извештај због чега у приватизацији Штампариие „Борба“ за протеклих десет година ништа није предузето, упркос упозорењима малих акционара да предузећу прети „спонтана приватизација“.

У Београду, 17. маја 2011. године

ПРЕДСЕДНИК

Верица Бараћ

WWW.CTNS.rs